T004 A HÀM IV 168-Kinh Ý Hành-Phẩm Căn Bổn Phân Biệt

Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)

168. KINH YÙ HAØNH1

Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi Ñöùc Phaät du hoùa taïi nöôùc Xaù-veä, trong röøng Thaéng laâm, vöôøn Caáp coâ ñoäc. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân baûo caùc Tyø-kheo raèng: “Nay Ta seõ noùi phaùp cho caùc ngöôi nghe, vi dieäu ôû ñoaïn ñaàu, vi dieäu ôû ñoaïn giöõa, vaø ñoaïn cuoái cuõng vi dieäu; coù vaên, coù nghóa ñaày ñuû, thanh tònh, hieån hieän phaïm haïnh. Ñoù laø kinh “Phaân bieät yù haønh” veà söï thoï sanh theo yù haønh2. Haõy laéng nghe, haõy kheùo tö nieäm kyõ”. Baáy giôø caùc Tyø-kheo vaâng lôøi, laéng nghe. Phaät noùi: “Sao goïi laø söï taùi sanh do yù haønh ñöa tôùi? Neáu caùc Tyø-kheo ly duïc, ly aùc baát thieän phaùp, coù giaùc, coù quaùn, chöùng ñöôïc Sô thieàn3, thaønh töïu an truï. Vò aáy ñoái vôùi ñònh naøy, vui söôùng truï ôû ñoù. Vò aáy ñoái vôùi ñònh kia ñaõ ham muoán truï ôû ñoù, taát coù tröôøng hôïp naøy, truï vaøo ñoù, khoaùi laïc ñoù, maïng chung sanh trong coõi Phaïm thaân. Caùc trôøi Phaïm thaân4 sanh ôû ñoù, soáng ôû ñoù, thoï höôûng hyû laïc phaùt sanh do ly duïc; vaø Tyø-kheo soáng ôû ñaây5 nhaäp Sô thieàn, thoï höôûng hyû laïc do ly duïc sanh. Hai thöù hyû vaø laïc do ly duïc sanh naøy khoâng coù sai khaùc, caû hai ñeàu baèng nhau. Vì sao vaäy? Vì tröôùc tieân ôû ñaây haønh ñònh, sau ñoù môùi sanh vaøo choã aáy. Kia ñoái vôùi ñònh naøy, tu nhö vaäy, taäp nhö vaäy, phaùt trieån nhö vaäy, seõ sanh vaøo trong coõi Phaïm thaân. Nhö vaäy laø yù haønh sanh. “Laïi nöõa, Tyø-kheo giaùc quaùn ñaõ tòch tónh, noäi tónh, nhaát taâm, khoâng giaùc, khoâng quaùn, chöùng ñeä Nhò thieàn, thaønh töïu vaø an truï. Ñoái vôùi ñònh löïc naøy, vò aáy vui söôùng muoán truï ôû ñoù. Ñoái vôùi ñònh naøy, khi ñaõ truï ôû ñoù, taát coù tröôøng hôïp naøy, truï nôi ñoù, khoaùi laïc nôi ñoù, maïng chung sanh vaøo coõi trôøi Hoaûng duïc6. Caùc trôøi Hoaûng duïc sanh ôû ñoù, soáng ôû ñoù, thoï höôûng hyû laïc do ñònh sanh; vaø Tyø-kheo truï ôû ñaây, nhaäp ñeä Nhò thieàn, thoï höôûng hyû laïc do ñònh sanh. Hai hyû laïc do ñònh sanh naøy khoâng coù sai khaùc, caû hai ñeàu ñoàng nhau. Vì sao vaäy? Vì tröôùc tieân ôû ñaâu haønh ñònh, sau ñoù sanh vaøo choã kia. Kia ñoái vôùi ñònh naøy, tu nhö vaäy, taäp nhö vaäy, phaùt trieån nhö vaäy, seõ sanh trong coõi Hoaûng duïc thieân. Nhö vaäy goïi laø yù haønh sanh. “Laïi nöõa Tyø-kheo, ly hyû duïc, xaû, voâ caàu, an truï, chaùnh nieäm, chaùnh trí maø thaân caûm giaùc laïc, ñieàu ñöôïc Thaùnh goïi laø ñöôïc Thaùnh xaû, nieäm, laïc truï, chöùng ñeä Tam thieàn, thaønh töïu an truï. Ñoái vôùi ñònh naøy, vò aáy vui söôùng muoán truï ôû ñoù. Ñoái vôùi ñònh laïc naøy, vò kia

1.
Töông ñöông Paøli, M.120 Sankhaørupatti-sutta.
2.
YÙ haønh sanh thoï sanh do haønh nghieäp cuûa yù. Paøli: Saíkhaøruppatti.
3.

Ñaây baét ñaàu töø Saéc giôùi. Baûn Paøli baét ñaàu töø Duïc giôùi.

4.

Phaïm thaân thieân cuõng noùi laø Phaïm chuùng thieân. Paøli: Brahmakaøyika.

5.

Tyø-kheo ñang soáng ôû Duïc giôùi nhöng nhaäp Sô thieàn.

6.

Hoaûng duïc thieân hay Quang aâm thieân, hay Cöïc quang thieân. Paøli: AØbhassara.

vui söôùng muoán truï ôû ñoù, taát coù tröôøng hôïp naøy, truï nôi ñoù, khoaùi laïc nôi ñoù, thaân hoaïi maïng chung sanh vaøo coõi Bieán tònh thieân7. Caùc trôøi Bieán tònh sanh ôû ñoù, soáng ôû ñoù, thoï höôûng dieäu laïc do ly hyû; vaø Tyø-kheo soáng ôû ñaây, nhaäp Tam thieàn naøy, thoï höôûng dieäu laïc do ly hyû. Dieäu laïc do ly hyû naøy khoâng coù sai khaùc, caû hai ñeàu ñoàng nhau. Vì sao vaäy? Vì tröôùc tieân ôû ñaâu haønh ñònh, sau ñoù sanh vaøo choã kia. Kia ñoái vôùi ñònh naøy, tu nhö vaäy, taäp nhö vaäy, phaùt trieån nhö vaäy, seõ sanh trong coõi Bieán tònh thieân. Nhö vaäy laø yù haønh sanh. “Laïi nöõa Tyø-kheo, dieät laïc, dieät khoå, hyû vaø öu voán coù töø tröôùc cuõng ñaõ dieät, khoâng khoå khoâng laïc, xaû nieäm thanh tònh, chöùng ñeä Töù thieàn, thaønh töïu an truï. Ñoái vôùi ñònh naøy, vò aáy vui söôùng muoán truï ôû ñoù, taát coù tröôøng hôïp naøy, truï ôû ñoù, khoaùi laïc ôû ñoù, thaân hoaïi maïng chung sanh leân coõi trôøi Quaû thaät thieân8. Caùc trôøi Quaû thaät thieân, sanh ôû ñoù, soángï ôû ñoù, thoï höôûng dieäu laïc do xaû nieäm thanh tònh; vaø Tyø-kheo soángï ôû ñaây, nhaäp ñeä Töù thieàn, thoï höôûng dieäu laïc do xaû nieäm thanh tònh. Hai dieäu laïc do xaû nieäm thanh tònh naøy khoâng coù sai khaùc, caû hai ñeàu ñoàng nhau. Vì sao vaäy? Vì tröôùc tieân ôû ñaây haønh ñònh, sau ñoù sanh vaøo choã kia. Kia ñoái vôùi ñònh naøy, tu nhö vaäy, taäp nhö vaäy, phaùt trieån nhö vaäy, seõ sanh trong coõi Quaû thaät thieân. Nhö vaäy laø yù haønh sanh. “Laïi nöõa Tyø-kheo, vöôït qua taát caû saéc töôûng, höõu ñoái töôûng, khoâng truy nieäm baát cöù töôûng naøo, nhaäp voâ bieân khoâng, thaønh töïu an truï Khoâng voâ bieân xöù. Ñoái vôùi ñònh laïc naøy, vò aáy vui söôùng muoán truï ôû ñoù. Ñoái vôùi ñònh laïc naøy khi ñaõ vui söôùng muoán truï ôû ñoù, taát coù tröôøng hôïp naøy, truï ôû ñoù, khoaùi laïc ôû ñoù, maïng chung sanh vaøo trong coõi Voâ löôïng khoâng xöù thieân. Caùc trôøi Voâ löôïng khoâng xöù thieân sanh ôû ñoù, soángï ôû ñoù, thoï höôûng Voâ löôïng khoâng xöù töôûng; vaø Tyø-kheo ôû ñaây thoï höôûng Voâ löôïng khoâng xöù töôûng. Hai Voâ löôïng khoâng xöù töôûng naøy khoâng coù sai khaùc, caû hai ñeàu ñoàng nhau. Vì sao vaäy? Vì tröôùc tieân ôû ñaây haønh ñònh, sau ñoù sanh vaøo choã kia. Kia ñoái vôùi ñònh naøy, tu nhö vaäy, taäp nhö vaäy, phaùt trieån nhö vaäy, seõ sanh vaøo coõi Voâ löôïng khoâng xöù thieân. Nhö vaäy laø yù haønh sanh. “Laïi nöõa Tyø-kheo, vöôït qua Voâ löôïng khoâng xöù, nhaäp Voâ löôïng thöùc xöù, thaønh töïu an truï Voâ löôïng thöùc xöù. Ñoái vôùi ñònh naøy, vò aáy vui söôùng muoán truï ôû ñoù. Ñoái vôùi ñònh laïc naøy khi ñaõ vui söôùng muoán truï ôû ñoù, taát coù tröôøng hôïp naøy, truï ôû ñoù, khoaùi laïc ôû ñoù, maïng chung sanh vaøo trong coõi Voâ

löôïng thöùc xöù thieân. Caùc trôøi Voâ löôïng thöùc xöù thieân sanh ôû ñoù, soángï ôû ñoù, thoï höôûng Voâ löôïng thöùc xöù töôûng; vaø Tyø-kheo soángï ôû ñaây thoï höôûng Voâ löôïng thöùc xöù töôûng. Hai Voâ löôïng thöùc töôûng naøy khoâng coù sai khaùc, caû hai ñeàu ñoàng nhau. Vì sao vaäy? Vì tröôùc tieân ôû ñaây haønh ñònh, sau ñoù sanh vaøo choã kia. Kia ñoái vôùi ñònh naøy, tu nhö vaäy, taäp nhö vaäy, phaùt trieån nhö vaäy, seõ sanh vaøo coõi Voâ löôïng thöùc xöù. Nhö vaäy laø yù haønh sanh. “Laïi nöõa Tyø-kheo, vöôït qua Voâ löôïng thöùc xöù, nhaäp Voâ sôû höõu thì thaønh töïu an truï Voâ sôû höõu xöù. Ñoái vôùi ñònh naøy, vò aáy vui söôùng muoán truï ôû ñoù. Ñoái vôùi ñònh naøy khi ñaõ vui söôùng muoán truï ôû ñoù, taát coù tröôøng hôïp naøy, truï ôû ñoù, khoaùi laïc ôû ñoù, maïng chung sanh vaøo trong coõi Voâ sôû höõu xöù thieân. Caùc trôøi Voâ sôû höõu xöù thieân sanh ôû ñoù, soángï ôû ñoù, thoï höôûng Voâ sôû höõu xöù töôûng; vaø Tyø-kheo truï ôû ñaây thoï höôûng Voâ löôïng thöùc xöù töôûng. Hai Voâ sôû höõu xöù töôûng naøy khoâng coù sai khaùc, caû hai ñeàu ñoàng nhau. Vì sao vaäy? Vì tröôùc tieân ôû ñaây haønh ñònh, sau ñoù sanh vaøo choã kia. Kia ñoái vôùi ñònh naøy, tu nhö vaäy, taäp nhö vaäy, phaùt trieån nhö vaäy, seõ sanh vaøo coõi Voâ sôû höõu xöù thieân. Nhö vaäy laø yù haønh sanh.

7.

Bieán tònh thieân Paøli: Subhakiòhaø.

8.

Quaû thaät thieân Quaûng quaû thieân. Paøli: Vedapphalaø.

“Laïi nöõa Tyø-kheo, vöôït qua taát caû Voâ sôû höõu xöù töôûng, nhaäp Phi höõu töôûng phi voâ töôûng, thaønh töïu an truï Phi höõu töôûng phi voâ töôûng xöù. Ñoái vôùi ñònh naøy, vò aáy vui söôùng muoán truï ôû ñoù. Ñoái vôùi ñònh naøy khi ñaõ muoán truï ôû ñoù, taát coù tröôøng hôïp naøy, truï ôû ñoù, khoaùi laïc ôû ñoù, maïng chung sanh vaøo trong Phi höõu töôûng phi voâ töôûng xöù thieân. Chö Thieân treân coõi trôøi Phi höõu töôûng phi voâ töôûng xöù thieân sanh ôû ñoù, soángï ôû ñoù, thoï höôûng Phi höõu töôûng phi voâ töôûng xöù töôûng; vaø Tyø-kheo truï ôû ñaây thoï höôûng Phi höõu töôûng phi voâ töôûng xöù töôûng. Hai töôûng naøy khoâng coù sai khaùc, caû hai ñeàu ñoàng nhau. Vì sao vaäy? Vì tröôùc tieân ôû ñaây haønh ñònh, sau ñoù sanh vaøo choã kia. Kia ñoái vôùi ñònh naøy, tu nhö vaäy, taäp nhö vaäy, phaùt trieån nhö vaäy, seõ sanh vaøo Phi höõu töôûng phi voâ töôûng xöù thieân. Nhö vaäy laø yù haønh sanh. “Laïi nöõa Tyø-kheo, vöôït qua taát caû Phi höõu töôûng phi voâ töôûng xöù töôûng, nhaäp töôûng thoï dieät, töï thaân taùc chöùng, thaønh töïu an truï, do tueä kieán ñoaïn tröø caùc laäu, chöùng ñaéc taän trí. Trong caùc ñònh, ñònh naøy ñöôïc noùi laø toái ñeä nhaát, toái ñaïi, toái thöôïng, toái dieäu. Ví nhö do boø maø coù söõa, do söõa coù laïc, do laïc coù sanh toâ, do sanh toâ coù thuïc toâ, do thuïc toâ coù tinh toâ. Toâ tinh naøy ñöôïc noùi laø toái ñeä nhaát, toái ñaïi, toái thöôïng, toái thaéng, toái dieäu. Do chöùng ñaéc ñònh naøy, y nôi ñònh naøy, truï ôû ñònh naøy, khoâng coøn thoï laõnh söï khoå cuûa sanh, giaø, beänh, cheát. Ñoù laø taän cuøng söï khoå”. Phaät thuyeát nhö vaäy, caùc Tyø-kheo sau khi nghe Phaät thuyeát, hoan hyû phuïng haønh.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.